

Šai vietai ir potenciāls

Uzņēmējs Juris Žagars pieskaitāms pie Cīrulīšu teritorijas ilgdzīvotājiem, jo šogad aprīlī 20 gadi kopš 1998.gada ziemas, kad tika ielikti pamati slēpošanas kompleksam "Žagarkalns", uzstādot pirmo pacēlāju.

Jautāts, vai viņš saredz Cīrulīšu attīstību, uzņēmējs norāda, ka šī būs dzīvotspējīga teritorija, ja uz to raudzīsies kompleksi: "Pasaules pieredze rāda, ka funkcionē lielle izklaides un atpūtas centri, kuros kombinētas dažādas izklaides. Kur kopā ir daba, aktīvā atpūta, izziņas process, izklaide. Cīrulīši var dot tādu iespēju, un viena no šī kompleksa sastāvdaļām ir pilsēta Cēsis. Tikai tad tas ir business pilsētai, ja varam tūristus te noturēt vismaz divas dienas. Arī ārvalstu eksperti atzīst, ka tā ir unikāla vieta, ar vienu plecu esi dabā, pie Gaujas, bet ar otru – ļoti tuvu skaistai, kultūrai pilsētai, kurā augoša apmeklētāju plūsma spēj nodrošināt apmeklētājus ar viesnīcām un kafejnīcām arī laikā, kad aktīvā tūrisma sezona beigusies."

J. Žagars norāda, ka, veidojot kompleksu piedāvājumu, attīstība būs. Viena investīcija piesaistīs nākamo, tā atkal nākamo, un tā uz priekšu. Jau ir Cīrulīšu dabas takas, darbojas "Žagarkalns", būs tenisa halle, Kosmosa centrs, šis piedāvājums piesaistīs cilvēkus, bet, kur ir cilvēku plūsma, tur parādās papildu bizness, kas grib šai plūsmai pieslēgties. Vēl, viņaprāt, Cīrulīšiem ir iespēja attīstīties kā dzīvojamajam rajonam. Daba pavisam tuvu, netālu laba pamatskola, līdz centram minūtes desmit. Agri vai vēl parādīsies investors, kurš apkaimē vēlēties būvēt daudzdzīvokļu mājas.

Runājot par multifunkcionalitāti, J. Žagars norāda uz Somijas pieredzi: "Pētījumi rāda, ka agrāk Somijas ziemeļu slēpošanas trasēs atbraucēji 80 procentus naudas atstāja kalnā, pārējo dzīvošanai, ēšanai, tagad pirmā daļa sarukusi līdz 30 – 40 procentiem, bet pārējais tiek tērēts citās izklaidēs un aktivitātēs ap kalnu. Arī mums jāsaprot, ka mainās paradumi, cilvēkiem vajag no visa pa druskai. Vajadzīgs iespējami plašāks piedāvājums, tāpēc es Cīrulīšiem ticu, jo tā ir liela teritorija, kur var daudz ko realizēt."

J. Žagars atklāj, ka jau tagad redzams pozitīvs efekts, pēc Cīrulīšu dabas taku sakārtošanas, pēc aktivitāšu joslas izveides apmeklētāju plūsma trīskāršojusies. Ja uzbūvēs skatu torni, tas dos vēl papildu pievilcību, un tā būs ar katru jaunu piedāvājumu Cīrulīšos.

"Jāsaprot, ka mēs te neizgudrojam velosipēdu, bet īstenojam precīzi to shēmu, kas pasaulē pierādījusi sevi," saka J. Žagars. Sarunā arī rodas secinājums, ka, iespējams, Cīrulīšos bija vajadzīgs kāds klusuma periods, lai sagaidītu brīdi, kad šī pilsētas daļa atdzims.

Ar šādiem vārdiem ideju vētru par Cīrulīšu teritorijas attīstību raksturo Cēsu novada pašvaldības Attīstības un būvniecības pārvaldes vadītājs Atis Egliņš – Eglītis. Šobrīd notiekot diskusijas, domu apmaiņa, ideju radīšana, lai taptu plašāks tematiskais plānojums šai teritorijai.

"Jābūt pilnīgai skaidrībai, kādu to redzam kopumā, kas kurā zonā atradīsies. Redzējums tiek veidots, ņemot vērā esošo situāciju, pieliekot vēlmes un reālās iespējas tās realizēt," saka A. Egliņš – Eglītis.

Kā Cīrulīšu centrālais objekts, tūristu plūsmas piesaistītājs tiek virzīts Kosmosa izziņas centrs, kas varētu izraisīt sniega bumbas efektu investīciju piesaistei šajā teritorijā.

"Pašvaldībai jau ilgstoši šai teritorijai meklē sadarbību ar SPA viesnīcu attīstītājiem, tie saka, ja uz Cīrulīšiem būs cilvēku plūsma, viņi gatavi apsvērt ideju attīstīt biznesu tur," saka pašvaldības speciālists.

Taču nav tā, ka šobrīd tiek gaidīts, kā risināsies Kosmosa jeb nākotnes tehnoloģiju izziņas centra finansējuma piesaiste. Pašvaldība jau veic nepieciešamos sagatavošanās darbus. Šajā vasarā rekonstruēta daļa Cīrulīšu un Kovārņu ielas.

Cīrulīšu un Pētera ielas krustojumā

Cēsu novada domes deputāti septembra ārkārtas sēdē vienbalsīgi lēma apstiprināt un atbalsta gadījumā realizēt pašvaldības sagatavoto projekta iesniegumu "Enerģētiski pašpietiekamas ēkas būvniecība Cēsis nākotnes tehnoloģiju zinātnes centra vajadzībām" ar kopējām projekta izmaksām 11 354 132 eiro.

Finansējumu plānots piesaistīt no emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta finansētā projektu konkursā. Šī līdzfinansējuma apjoms ir pieci miljoni eiro, bet projekta iesnieguma iesniedzēja līdzfinansējumu 6 354 132 eiro, priekšfinansējumu nodrošinās projekta iesniedzējs, ņemot aizņēmumu Valsts kasē. Atbalsta gadījumā projektu plānots realizēt no 2019. gada janvāra līdz 2021.gada 31.augustam.

Lai nodrošinātu Cēsu nākotnes tehnoloģiju izziņas centra saturu un aprīkojuma nodrošināšanu, jau kopš 2015. gada notiek darbs pie finansējuma piesaistes no EEZ un Norvēģijas finanšu instrumentu programmas "Pētniecība un izglītība".

Jau rakstījām, ka pērn pašvaldība izsludināja Cēsu Kosmosa izziņu centra metu konkursu, kurā par labāko tika atzīts SIA "Acitectura" darbs, kas risina arī teritorijas kopējo attīstību un ilgtspējīgas arhitektūras nodrošinā-

Cīrulīšu putenis

jumā pašvaldība iznomājusi zemes gabalu tenisa un badmintona halles būvniecībai, ko veiks privātais investors.

Žagarkalnā pašvaldība plāno uzbūvēt skatu torni, kas arī būtu neliels solis tūristu piesaistei, jo skats uz Gaujas senleju ir redzēšanas vērts. Projekta "Dabas infrastruktūras atjaunošana Gaujas nacionālajā parkā, Cēsu un Pārgaujas novados" ietvaros Cīrulīšos izveidots interaktīvs veselības maršruts.

Šajā pavasarī pašvaldība nojauca bijušo sanatorijas poliklīnikas ēku, kas bija ļoti sliktā tehniskā stāvoklī, un gatavojas iznomāt šo zemi uzņēmējdarbībai.

Pagaidām šīs ir kā sīkas tērcītes, kas, saplūstot vienā lielākā, radīs traumu, kas aizraus zināmas stagnācijas aizsprostu šajā teritorijā.

A. Egliņš – Eglītis stāsta, ka pašvaldība plāno attīstīt arī pansionāta pakalpojumus. Pārrunāts vēl kāds šīs teritorijas virziens, proti, iegūt tai kūrorta statusu. A. Egliņš – Eglītis norāda, ka Latvijā ir tikai divas kūrorta teritorijas, viena ir Jūrmala, otra – daļa no Liepājas piejūras parka: "Cīrulīšos savulaik bijis atpūtas nams, sanatorija, tāpēc uz to varētu attiecināt kūrorta pazīmes. Atbilstoši likumdošanai, lai iegūtu šo statusu, teritorijai jāatbilst šādiem nosacījumiem: tajā ir pieejami dabas dziednieciskie resursi; tajā darbojas vismaz viena kūrorta ārstniecības iestāde; dabas dziednieciskie resursi tiek izmantoti, lai nodrošinātu attiecīgajā teritorijā esošās kūr-

rorta ārstniecības iestādes darbību; vides kvalitātes rādītāji atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām; tajā ir izveidota atbilstoša tūrisma infrastruktūra; tās attīstība tiek mērķtiecīgi plānota.

Šobrīd visiem nosacījumiem teritorija neatbilst, taču ir daudz iespēju to nodrošināt, bet vispirms pašvaldībā jāsaprot, vai uz to ejam. Jāsaprot, ka kūrorta nosaukums neatver jaunas durvis kādam finansējumam, taču, plašāk raugoties, tas paver zināmas attī-

tības iespējas."

Katrā ziņā ir skaidrs, ka tuvākos gados Cīrulīšus gaida lielas pārmaiņas. Un ne tikai šo teritoriju, ne tikai pilsētu, jo ar Kosmosa centra izveidi tūrisma un viesmīlības nozares attīstība skars vēl plašāku reģionu. Pašvaldībā uzskata, ka tam vajadzētu kļūt par būtisku reģionālās ekonomikas virzītājspēku. □

UZZIŅAI

Kūrorta vēsture

Kūrorta "Cīrulīši" vēsture sākās 30. gados, kad pēc "Cīrulīšu" muižas pēdējās īpašnieces grāfienes Alises fon Zeineres emigrācijas tur iekārtoja bērnu vasaras nometni. 2.pasaules kara laikā Cīrulīšos atradās hospitālis vācu virsniekiem, 1944.gadā - pionieru nometne, bet no 1945. gada tur atradies atpūtas nams. Pēckara gados Cīrulīšu teritorija tika sakopta, tur notika plaša būvniecība, attīstot šo vietu kā Vissavienības atpūtas namu, sanatoriju. "Cīrulīšu" ziedu laikos strādājošo skaits sasniedza 300 darbinieku, bet pieci guļamkorpusi ar 772 gultas vietām vasarās bija pārpildīti.

Darbojās labiekārtota poliklīnika ar laboratoriju, rentgena kabinetu, daudz ko citu. Ūdens un dūņu dziedniecībai izmantoja vietējā minerālūdens pievadu un dūņas, ko veda no Ķemeriem. Darbojās baseins, treniņu zāle, aerobikas zāle, klubs 500 vietām ar bibliotēku, lasītavu, deju zāli, bija ēdnīca, aptieka, ierīkoti basketbola, volejbola laukumi, tenisa korti.

Pārejā no plānveida ekonomikas uz tirgus ekonomiku (1990–1993) klientu plūsma no bijušajām PSRS republikām samazinājās, sanatorija cieta zaudējumus, tika atlaisti darbinieki, līdz 1995.gadā sanatoriju nodeva privatizācijai un tā beidza pastāvēt.

Iztērētie miljoni ienesīs miljonus



■GAIDOT STARTU. Pagaidām šī teritorija Cīrulīšu ielas malā blakus tukšajai bijušās sanatorijas kluba ēkai ir neizmantota, bet, iespējams, jau pēc dažiem gadiem tur sliesies Kosmosa izziņas centrs.

Foto: JĀNIS GABRĀNS

šanu. Šogad notikusi būvprojekta tehniskās specifikācijas izstrāde, veikti tehniski – ekonomiskie aprēķini un ietekmes uz vidi novērtējums.

Pašvaldībā norāda, ka, attīstot nākotnes tehnoloģiju izziņas centru, paredzami šādi tiešie ieguvumi novada attīstībā:

- jaunradītas 36 darbavietas;
- veicināta bērnu interese par zinātni, tehnoloģijām, inženierzinātnēm un matemātiku;
- revitalizēta degradētā teritorija Cīrulīšos;
- nodrošināta tūristu skaita palielināšanās;
- izveidots jauns un inovatīvs tūrisma produkts.

Veicot sociālekonomisko ieguvumu analīzi, tiek paredzēts, ka centru piecos gados apmeklēs

vairāk nekā pusmiljons apmeklētāju, kas kopumā, ņemot vērā tūristu skaita palielināšanos, radīs aptuveni 10 miljonu eiro pieensumu pilsētas ekonomikā.

Novada domes priekšsēdētājs Jānis Rozenbergs, runājot par šī izziņas centra būvniecību, velk paralēles ar Vidzemes koncertzāli: "Uz Kosmosa izziņas centru daudzli skatās ar skepsi, tāpat savulaik tika kritizēta arī Vidzemes reģionālā koncertzāle "Cēsis",

norādot, ka nav vajadzīgs tik ambiciozs projekts. Tagad, kad, pateicoties koncertzālei un tās nodrošinātajai apmeklētāju plūsmai visās sezonās, attīstījušies restorāni, kafejnīcas, viesnīcas, kopā radot daudzas darbavietas un iedvešot jūtamu dzīvību pilsētā, vairs nedzirdam, ka koncertzāle Cēsīm būtu lieka. Esmu pārliecināts, ka ar iecerēto izziņas centru būs tieši tāpat." □

Lappusi sagatavojis JĀNIS GABRĀNS

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā "Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma" atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013



Valsts reģionālās attīstības aģentūra